

Colonel dr. Cornel CARP:

NE CONFRUNTĂM CU UN TSUNAMI... DE 17.325 DE CERERI!

SECRETUL UNOR MINIATURI

– Care mai este azi condiția istoricului militar? – Sunt două aspecte legate de activitatea unui istoric militar. Primul vizează cercetarea istorică, ce se face la București și la Pitești. Parcurgând documentele de aici, din arhivă, înțelegi mai bine complexitatea fiecărui război. Abia apoi te poți apuca să scrii o carte. Nu puține din documentele studiate de mine și de colegii mei se dovedesc a fi extrem de subiective. Există hărți, întocmite în timpul Primului Război Mondial, care sunt veritabile capodopere în miniatură, dar realizate la o săptămână sau două, chiar la o lună după bătălie! Pentru că asta era regula, evident nescrisă. Și, de foarte multe ori, în spatele acestor crochiuri extraordinare de bine realizate stau decizii eronate, sute și poate mii de morți.

Am mai întâlnit în diverse dosare, arhivate probabil de un subofițer mai inspirat, câte o foaie de blocnote, cu simple săgeți, vizând așa cum a fost gândită bătălia. Acela este documentul original!

Aici, filând zeci de mii de pagini, descoperi și scrisori, fotografii inedite, lăsate cu bună intenție de câte un arhivar.

“SUNTEȚI LIBERI!”

– Mai există astăzi un interes real pentru cunoașterea aprofundată a istoriei naționale? – Interesul pentru istoria națională a existat dintotdeauna. Ofițerii români au dorit să cunoască tot ceea ce ține de desfășurarea celor două războaie mondiale. Mai ales că, până în 1989, erau zone tabu, atrăgătoare și pline de mister.

Imediat după Primul Război Mondial, Statul Major General a stabilit prioritatea scrierii istoriei participării Armatei României la întâia conflagrație mondială. Iar serviciul istoric și-a îndeplinit cu bine misiunea încredințată. Nu același lucru s-a făcut cu Al Doilea Război Mondial. În prezent, ar trebui să existe o echipă de istorici care să analizeze perioada anilor de când trupele române expediționare acționează în diverse teatre de operații. Istoria se scrie pe bază de documente, dar acestea sunt în bună măsură subiective, deoarece majoritatea sunt justificative.

Istoria are și o latură afectivă. Când mi-am făcut lucrarea de doctorat, am plecat de la o discuție cu un veteran, care mi-a relatat ce s-a petrecut în data de 24 august 1944, în gară la Vaslui. Acolo, un regiment de infanterie a fost dezarmat în mod cu totul și cu totul dezonorant, doar de treizeci de subofițeri sovietici, comandați de un ofițer!

Li s-au luat armele și li s-a spus: Pentru voi, războiul s-a terminat. Sunteți liberi! În gară erau alinate vagoane pe care scria cu cretă: Pitești,

Craiova, Sibiu etc. Părea o secvență dintr-un film neorealistic. Militarii noștri își aruncau bonetele în sus, se îmbrățișau fericiți că sunt liberi. S-au urcat în vagoane. S-au pus lacăte de către sovietici. Și au plecat în... Siberia.

Acest fapt pe mine m-a impresionat și m-a determinat să mă documentez pentru teza de doctorat vizând Armata 3. Cea care a fost pur și simplu desființată de către ofensiva sovietică din vara anului 1944. Arhiva unităților acestei armate fie a fost distrusă efectiv de ei, fie a fost confiscată de ruși. A fost o muncă titanică de reconstituire a acestei tragedii.

ISTORIA FACTUALĂ

– Există și voci care susțin că doctoratele care vizează subiecte din trecut nu ar mai fi utile armatei viitorului... – Poate din punct de vedere doctrinar, al unor noutăți căutate, sunt astfel etichetate. Probabil de oportuniști, care ar vrea să se lepede rapid de niște haine, pentru a purta altele, achiziționate dintr-un magazin occidental.

La ora actuală, este la modă – nu numai la noi, dar în special în Franța, în alte state cu o notabilă experiență în studiul istoriei militare – focalizarea pe o istorie factuală. Acum, nu mai sunt interesante cifrele sau elementele care conturează ansamblul unei lupte. Azi, sunt foarte atent cercetate și evaluate relațiile interumane.

Cunosc un autor german care a scris o carte excepțională despre copiii ofițerilor germani din... teritoriile ocupate. Vă dați seama ce eforturi a făcut autorul plecând pe urma conaștrilor săi, pentru a găsi pe urmașii acestora – concepți cu localnice, pe timpul staționării într-un oraș sau altul. Deci, elementele factuale contează azi.

O PRESIUNE FANTASTICĂ

– De ce nu ați scris în această perioadă o carte? – Când am preluat comanda arhivelor militare, colonelul Oșca mi-a spus: Să nu credeți că o să aveți timp ca să scrieți o carte. Așa a fost! Pentru că, din păcate, timp de șase ani, am lucrat sub o presiune fantastică. Sute de mii de cereri au venit la noi pentru a fi soluționate. Acestea vizează diverse acte reparatorii. Au fost veterani – câteva sute de mii. Apoi, vreo trei sute de mii de oameni care au purtat uniforma militară lucrând pe diferite șantiere.

Parcă a fost un blestem, pur și simplu. Nu am scăpat de una și am dat în alta. Au urmat cei de la Asociația Foștilor Deținuți Politici, ca să le dăm copii după sentințe. De trei ani s-a dat legea cu recalcularea pensiilor, care a generat o nouă avalanșă de solicitări ale unor date personale.

Această succesiune de cereri a afectat activitatea de păstrare, conservare și salvare a documentelor istorice. La ora actuală, avem 17.325 de cereri. Din care 9.365 vizează pensiile civile. Și este vorba de a reconstitui toate sporurile timp de 30 de ani! Deci se filează pentru fiecare an 12 state de plată și, vrând-nevrând, durează o săptămână finalizarea situației.

Revenind la arhivele propriu-zise, din păcate, și la ora actuală jumătate din fonduri nu sunt inventariate. De exemplu, cel mai mare fond aflat aici este fondul instanțelor militare. Tot ce s-a judecat în Armata României, din 1900 încoace, se găsește aici. Sunt 2.700.000 de dosare! Din punctul meu de vedere, cred că nici 10.000 de dosare nu ar trebui să păstrăm dintre ele. Sunt cazuri ale unor soldați dezertori, ale unora care s-au oșus la rechiziții – toate lipsite de importanță istorică. Ar fi suficientă o colecție de sentințe arhivate pe calculator.

Mai avem 700.000 de memorii originale ale ofițerilor și subofițerilor armatei noastre. Unele sunt păstrate de o sută de ani! Iar cartonul folosit drept copertă s-a deteriorat, a acumulat diverși agenți patogeni etc.

După Revoluție, s-a primit ordin, într-o noapte, să fie evacuate cele două pavilioane, stânga-dreapta, ca să fie depozitată arhiva fostului C.C. al P.C.R. La noi, dacă ai luat un document de aici și lucrătorul îl pune cinci metri mai încolo, acela devine un document pierdut. Îl mai găsești doar când faci o inventariere a fondului. Închipuiți-vă că într-o noapte s-a cărat toată arhiva din aceste două pavilioane. Asta, din punct de vedere arhivistic, este o crimă. Iar arhiva adusă atunci a

fost pur și simplu depozitată, fără respectarea vreunei reguli arhivistice. Ulterior, a fost cât de cât ordonată. Apoi, predată.

12.000.000 DE UNITĂȚI ARHIVISTICE

– Cum arată viitorul Centrului de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice din Pitești? – Dorim să separăm arhiva administrativă de cea istorică. Prima să fie gestionată de o secție care să se ocupe de rezolvarea cererilor. Iar alte trei secții să fie pentru depozitarea-păstrarea arhivei și cercetarea istorică. Avem 12.000.000 de unități arhivistice ce însumează cam 110-120 de kilometri liniari. Cu alte cuvinte, ipotetic vorbind, așa ajungem la București.

Cu oamenii care-i avem acum, într-un an, noi vom rezolva problema cererilor. Beneficiem, la ora actuală, cu sprijinul ministrului apărării, de personalul necesar.

În același timp, după vizita șefului Statului Major General, de anul trecut, care a fost extrem de receptiv la preocupările noastre, deja s-a achiziționat la București un sistem de scanare ultramodern. Un scanner similar va fi adus și aici. Atunci, vom avea posibilitatea de a salva documente pe care le vom arhiva electronic.

LECȚIA DE ISTORIE

– Cu ce sentimente o să treceți în rezervă? – Aici, la Arhivele Militare, am avut șansa ca – în pofida presiunii zilnice fantastice, generată de acest Tsunami al cererilor de tot soiul –, să lucrez alături de coechipieri cu care, în șase ani, am făcut lucruri ce se știu, se văd și nu mai este necesar să vorbesc despre ele. Am avut satisfacția să formez tineri care sunt acum la doctorat. Tipărim o revistă și dispunem de o fundație. Alături de camarazii mei, m-am străduit să întăresc instituția. Și chiar pe ultima sută am reușit să public volumul LECȚIA DE ISTORIE, care grupează textele scrise de mine, din 2004 până azi, în JURNALUL DE ARGES.

Noi suntem o generație de ofițeri privilegiați. În sensul că am participat la un eveniment epocal, precum căderea comunismului. Mă despart de cariera militară cu o afecțiune aparte față de armată. Este instituția care m-a ajutat, de care am avut nevoie și căreia m-am dedicat cu dorința de a oferi, la rândul meu, tot ce am putut. În primul rând, în plan spiritual.

Interviu realizat de colonelul Ion PETRESCU